

GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA PSIXOLOGIYA O'RGANADIGAN MUAMMOLARNING DOLZARBLIGI

Nazarova Yulduz Adhamovna

Farg'ona viloyati O'zbekiston tumani 6-maktab

Ermatova Nafisaxon Muhammadjonovna

Farg'ona viloyati O'zbekiston tumani 2-maktab

Annotatsiya: Ushbu maqola globallashtirilgan kontekstda psixologiyani o'rganishning asoslilikini, an'anaviy psixologik nazariyalar va metodologiyalarni turli populyatsiyalar va madaniyatlarga qo'llashning mumkin bo'lgan to'siqlari va afzalliklari, globalizatsiya sharoitida psixologiya o'rganadigan muammolarning dolzarbligi to'g'risida to'liq bayon qilingan.

Kalit so'zlar: psixologiya, an'anaviy psixologik nazariyalar, globalizatsiya, dinamik hodisa, etnosentrizm, psixologik baholash.

KIRISH Globallashtiruvning haqiqiy va potentsial oqibatlarini nihoyatda xilma-xildir. Globallashtiruv dinamik hodisa ekanligini hisobga olsak, globallashtiruvning psixologiya faniga va kasbiy sohasiga ta'siri bir xil darajada dinamik bo'lganligini aytish mumkin. Globallashtiruvning psixologiya faniga va kasbiy amaliyotiga ta'sirini baholashni boshlashimiz mumkin bo'lgan oddiy usul - bu globallashtiruv paydo bo'lishidan oldin psixologiya nima bo'lganini hozirgi u hozir nimaga aylanib borayotganini solishtirishdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Globallashtiruv dunyoning barcha madaniyatlari va jamiyatlarida o'z izini qoldirdi. Bu, shuningdek, psixologiyaning professional sohasiga va akademik intizomga juda katta ta'sir ko'rsatdi. Globallashtiruvning ushbu dolzarb va potentsial oqibatlaridan ba'zilari insoniyat uchun muhim bo'lgan muammolarni o'rganish va hal qilishda psixologiyaning ahamiyati va mohiyati haqida jiddiy savollar tug'dirishi mumkin. Aynan shu potentsial muammolar psixologiyani o'rganish muammosini hal qilishning haqiqiylik shubha ostiga qo'yiladi. Psixologiyani o'rganish o'zimizni va dunyomizni tan olishga intilishning

muhim tarkibiy qismidir. Psixologiya inson sezgi va idrokiga juda tayanadigan ilmiy sohadir. Bu shuni anglatadiki, bu soha faqat u bilan shugʻullanadigan odamlar va mohiyatan mavzu boʻlgan odamlar kabi kuchli. Har bir sohada muammolar va dilemmalar mavjud. Politsiya jinoyat va qonun bilan shugʻullanishi kerak, tibbiyot sohasida kasallik va jarohatlar bor va ish sohasi bilan shugʻullanish kerak. Har qanday kasbiy sohaning dilemmalari ideal tarzda dilemmalarga eng yaqin boʻlgan mutaxassislar va nazariyotchilar tomonidan hal qilinishi kerak.

NATIJARLAR

Madaniy xilma-xillik psixologiya sohasida muhim omil sifatida koʻproq amalga oshirilmoqda. Madaniyatlararo psixologiya psixologiyada oʻsib borayotgan kichik intizomga aylandi. Globallashuv mamlakatlar oʻrtasida migratsiya va xalqaro savdoni osonlashtirdi, natijada madaniyatlar aralashib ketdi va koʻp madaniyatli jamiyatlar koʻpaydi. Bu turli mintaqalardagi odamlar oʻrtasida xulq-atvorda farqlarning paydo boʻlishiga olib keldi, bu koʻpincha etnosentrizm yoki stereotiplarning maʼlum darajada paydo boʻlishiga olib keldi. Dunyoning istalgan nuqtasida ozchilik va koʻpchilik guruhlar oʻrtasidagi notoʻgʻri fikr va kamsitish psixologik ziddiyat va muammolarga olib kelishi mumkin. Madaniyatlararo psixologiya madaniyatlararo munosabatlarni yaxshilash, individualistik va kollektivistik jamiyatlarda psixologik salomatlik va farovonlikni oshirish umidi bilan turli madaniyatlar oʻrtasidagi xatti-harakatlarni solishtirishga qaratilgan. Bunda umumbashariy psixologiya nazariyalari bilan bogʻliq boʻlmagan psixologiya sohasida madaniy ahamiyatlilikni saqlab qolish va oʻsishni ragʻbatlantirish umid qilinadi.

MUHOKAMA

Psixologiyaning ahamiyatini oʻrganishning asosiy mexanizmi bu tez oʻzgarib borayotgan globallashayotgan dunyoda odamlarga, jamiyatga va atrof-muhitga taʼsir qiluvchi omillarning koʻlami ortib borayotganiga baʼzi javoblarni topish masalasini hal qilish boʻladi. Globallashuv oqibatlarini odamlarning, guruhlarning, shuningdek, butun jamoalarning fikrlash va xatti-harakatlariga katta taʼsir koʻrsatadi. Globallashuvning inson xulq-atvoriga taʼsirini va buning natijasida ruhiy salomatlik va farovonlikka taʼsirini oʻrganish psixologlarning rolidir. Globallashuvning psixologiya sohasiga taʼsiri

juda katta. Globallashuv butun dunyoning iqtisodiy, siyosiy, texnologik va ijtimoiy jihatdan qanday rivojlanishiga qaraydi. Globallashuv oqibati odamlar va bilimlarning chegaralar orqali harakatlanishining kuchayishi bo‘lib, bu xalqaro migratsiya va qochqinlar oqimiga olib keladi.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash mumkinki, globallashuv sharoitida psixologiyani o'rganish muammolar va imkoniyatlarni taqdim etadi. Madaniy qarama-qarshilik va ekvivalentlik muammolari haqiqiylikka tahdid solayotgan bo'lsa-da, madaniyatlararo psixologiyaning o'sib borayotgan sohasi va mahalliy istiqbollarning paydo bo'lishi globallashgan dunyoda inson psixologiyasi haqidagi tushunchamizni kengaytirish uchun qimmatli vositalarni taklif qiladi. Madaniy sezgirlik, uslubiy qat'iylik va hamkorlikni o'zlashtirib, tadqiqotchilar tobora o'zaro bog'langan dunyoda psixologik tadqiqotlarning davomiy asoslilik va dolzarbligini ta'minlashi mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Davletshin M.G., Do'stmuxamedova SH.A., Mavlonov M.M, To'ychieva S.M., «Yosh va pedagogik psixologiya». T. TDPU, 2004.
2. Nishanova Z.T., Do'stmuxamedova SH.A., Tulyaganova SH.T. Redagogik psixologiya .-T.: Fan va texnologiyalar markazining bosmoxonasi. 2011.
3. Ivanov I., Zufarova M. Umumiy psixologiya. O'z.FMJ., 2008.
4. Karimova V. M, Akramova F. A Psixologiya. Ma'ruzalar matni. - T.: O'qituvchi, 2001.
5. Safayev N.S., Mirashirova N.A., Odilova N.G. “Umumiy psixologiya nazariyasi va amaliyoti”: – T.: Nizomiy nomidagi TDPU, 2013.